

door Herman Michiel
20 mei 2020

Op maandag 18 mei stelden de Duitse kanselier Merkel en de Franse president Macron een 'herstelplan' voor om de Europese economie uit het coronadal te halen. Alleen al de timing van hun persconferentie zegt iets over de functionering van de 'Unie'. Op 23 april hadden de Europese staats- en regeringsleiders op hun [videoconferentie](#) de opdracht gegeven aan de Europese Commissie om een dergelijk plan uit te werken, en dit zou op 27 mei bekendgemaakt worden. Merkel en Macron zijn de Commissie dus te vlug af, of zo lijkt het toch, want natuurlijk is hier een uitgebreid driebandenspel tussen Berlijn, Parijs en Brussel aan voorafgegaan.

Het Merkel-Macron plan houdt in dat de Europese Commissie leningen aangaat ten bedrage van 500 miljard euro op de financiële markten; de waarborgen die daarvoor vereist zijn komen door verhoogde bijdragen van de lidstaten in de Europese meerjarenbegroting. Ook de terugbetaling van deze leningen zou via de Europese begroting gebeuren. Het 'revolutionaire' van het plan is dat het gros van deze 500 miljard niet als lening, maar als subsidie naar lidstaten zou gaan die er om vragen. Voor het zover is moet eerst die meerjarenbegroting nog wel goedgekeurd raken, en moeten de andere 25 lidstaten instemmen met het plan. Waar er geen twijfel over bestaat is dat het krijgen van een subsidie gepaard zou gaan met strikte voorwaarden voor economische 'hervormingen'.

In grote lijnen komt dit herstelplan overeen met wat ik eerder schreef ¹:

“Het water van de Rijn is waarschijnlijk ook minder diep dan men denkt. Het lijkt me niet zo onwaarschijnlijk om in de coronacrisis de gelegenheid te zien waarbij Duitsland de beurs wat meer opent op voorwaarde dat de andere eurolanden onvoorwaardelijk hun economie op een 'Duitse' leest schoeien. Het Duitse voorstel om economische 'hervormingen' met een beetje EU-geld te stimuleren is niet van gisteren, en ook in Berlijn zitten momenteel mensen die weten dat dit een crisis is vergelijkbaar met die van de jaren '30, en dat er bijgevolg kansen zijn om langgekoesterde hoop in realiteit om te zetten. Op die manier zouden Macron en Merkel elkaar wel eens kunnen vinden. (...) Macron behaalt een groot succes, terwijl Duitsland zijn vrekkelig imago kan oppoetsen tegen een zeer modeste prijs. “

Neen, de financiering gebeurt niet door de Europese Centrale Bank via de uitgifte van eeuwigdurende obligaties ('consols'), een idee waar Macron eventjes mee dweept, maar het kostte Merkel blijkbaar weinig moeite om hem daarvan af te brengen. Ook het bedrag zelf is hoogstens de helft van wat doorgaans als minimum voor een echte relancepolitiek werd vooropgesteld, en maar een derde van de 1500 miljard die de Spaanse premier Sánchez vernoemde.

Maar ook deze laatste lijkt niet aan te dringen en spreekt van een stap in de goede richting. Hij en zijn socialistische partij (PSOE) zullen wel niet te zwaar tillen aan de economische hervormingen die als voorwaarde zullen gesteld worden om een deel van de pot te krijgen; wat coalitiepartner Podemos dan zal zeggen valt af te wachten. Dezelfde kwestie zal zich stellen in Italië, waar de Vijfsterrenbeweging misschien niet zo vlug in de pas zal lopen van premier Contes Partito Democratico. En wat zal men in

Oost-Europa denken nu voor Zuid-Europa mogelijk blijkt wat voor het Oosten ondenkbaar was?

Nee, niet alle lidstaten zijn ingenomen met 'gratis geld voor verkwistende zuiderlingen'. Hoe Rutte en zijn financiële waakhond Hoekstra de Berlijnse 'lichtzinnigheid' zullen beantwoorden moet nog blijken; dat is nu eenmaal het verschil tussen kortzichtige neoliberalen die slechts aan hun begroting van volgend jaar denken, en strategische neoliberalen die er wel wat voor over hebben om Europa nog meer naar hun beeld en gelijkenis te kneden. De Belgische regering zegt het plan genegen te zijn, maar vormalig minister van Financiën Johan Van Overtveldt (N-VA) vindt dat België zich moet aansluiten bij het verzet van Oostenrijk, Nederland, Denemarken en Zweden tegen het Frans-Duitse akkoord ...

Wat er zich de komende weken zal afspelen aan woordenwisselingen tussen lidstaten, aan echte en geveinsde conflicten tussen partijen in die lidstaten als het over het Europees *recovery* plan gaat zal uiterst leerrijk zijn over de *state of the union*. Maar het zal ook moeten blijken in hoeverre vakbonden en min of meer linkse partijen de manoeuvres doorzien en zich consequent verzetten tegen nefaste hervormingen in ruil voor *a fistful of euros*.

Hits: 93

Dit delen:

[Facebook](#)

[Twitter](#)

Voetnoten

-
1. Zie Ander Europa, 25 april 2020, [Europees relanceplan in quarantaine](#)
-